

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN KWALITEITSONDERZOEK

Rudolf Steinerschool

Plaats : Alkmaar
BRIN nummer : 09NN|C1
Onderzoeksnummer : 283065
Datum onderzoek : 26 mei 2015
Datum vaststelling : 9 juli 2015

INHOUDSOPGAVE

1	SAMENVATTING VAN DE BELANGRIJKSTE OORDELEN	5
2	TOELICHTING OP DE OORDELEN	6
3	REACTIE VAN HET BESTUUR	10
4	OPZET VAN HET ONDERZOEK	11
	BIJLAGE 1 STANDAARDEN EN PORTRETTEEN	12
	BIJLAGE 2 ACHTERGRONDINFORMATIE	16

1 SAMENVATTING VAN DE BELANGRIJKSTE OORDELEN

De Rudolf Steinerschool heeft haar kwaliteit op orde en de inspectie handhaaft het basisarrangement.

De Rudolf Steinerschool is een Vrijeschool waarin de uitgangspunten van het Vrijeschoolonderwijs op een mooie manier zijn verweven met het hedendaagse onderwijs. De school haalt voldoende eindresultaten, binnen een breed en rijk aanbod. Het is belangrijk dat de balans van eigentijds onderwijs en de meerwaarde van het Vrijeschoolonderwijs in evenwicht blijft. De school kan haar toekomstperspectief hier krachtig aan verbinden. De nieuwe ontwikkelingen die de school is gestart passen goed bij de uitgangspunten van het Vrijeschoolonderwijs en zijn voorzichtig zichtbaar in het onderwijsproces. Er is aandacht voor het leerstofaanbod en het team werkt aan één didactische lijn en aan één werkwijze om goed zicht te houden op (individuele) kinderen. De inspectie heeft over het algemeen ervaren leerkrachten aan het werk gezien en doordachte lessen. Bovendien is op de Rudolf Steiner een ambitieus en respectvol schoolklimaat zichtbaar. Positief is dat nieuwe ontwikkelingen op de school kunnen rekenen op breed draagvlak van een gemotiveerd en ervaren team. Zo zijn er specialisten voor coöperatieve werkvormen, taal, rekenen en muziek.

Kansen liggen er onder andere nog bij de verdere ontwikkeling in de klassen, zoals het verdiepen en verbeteren van de differentiatie, het benoemen van doelen en het versterken van de interactie. Ook is er nog weinig aandacht voor meer- en hoogbegaafde kinderen. Tot slot kan het management nog meer van de kennis en praktische vaardigheden van het team gebruik maken. De verbinding naar hetgeen in de klas gebeurt en de verbeteractiviteiten worden dan versterkt en versnippering wordt voorkomen.

2 TOELICHTING OP DE OORDELEN

2.1 Kwaliteitsoordelen op de tien onderzochte standaarden

Hieronder staan de kwaliteitsoordelen op de standaarden per kwaliteitsgebied en een toelichting daarop. De score geeft aan in welke mate de betreffende standaard is gerealiseerd. Bijlage 1 geeft de portretten weer die bij deze standaarden horen.

Legenda:

1. zeer zwak
2. zwak
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen

Onderwijsresultaten		1	2	3	4	5
1.1	Cognitieve eindresultaten			•		

De leerlingenpopulatie is op de Rudolf Steiner in beeld gebracht en de eindresultaten zijn voldoende. De school heeft een goede start gemaakt met het stellen van cognitieve doelen voor haar leerlingenpopulatie. Als de school nog specifieker de leerlingenpopulatie in beeld brengt, wordt het nog beter mogelijk om doelen daar op aan te laten sluiten. Dat geldt bijvoorbeeld voor kinderen die sneller door de leerstof gaan of meerbegaafd zijn. Bovendien liggen er mogelijkheden om doelen te stellen en verwachtingen over leerrendement uit te spreken voor andere vakken. Dit kunnen bijvoorbeeld de sociale competenties van leerlingen zijn of vakken die een specifiek onderdeel zijn van het Vrijeschoolonderwijs. Belangrijk daarbij is de ervaring en kennis van de leerkrachten en wellicht van de leerlingen. Punt van aandacht op de Rudolf Steiner is een nauwkeurige toetshouding. Het is belangrijk dat toetsen volgens de afspraken en voorschriften worden afgenomen anders verliezen ze hun waarde en zullen de conclusies die eruit getrokken worden niet betrouwbaar en valide zijn.

Onderwijsproces		1	2	3	4
2.1	Aanbod				•
2.2	Zicht op ontwikkeling			•	
2.3	Didactisch handelen			•	

Onderwijsproces		1	2	3	4
2.4	Ondersteuning			•	

Op de Rudolf Steinerschool vormen het periodeonderwijs en de dans-, muziek en creatieve vakken de ruggengraat van de school. Kinderen op de Rudolf Steinerschool krijgen een breed, rijk en eigentijds onderwijsaanbod dat meer dan voldoende voldoet aan de kerndoelen. Toch is het niet eenvoudig om deze vakken op een goede manier te integreren met de kerndoelen. De school is hier heel zorgvuldig in en slaagt er redelijk goed in, maar versnippering ligt op de loer. Het is dan ook belangrijk dat de school voortdurend het gedachtengoed van het Vrijeschoolonderwijs als stip op de horizon blijft zien. De uitdaging is om het aanbod vanuit de leerlijnen, de kerndoelen en de aspecten van het Vrijeschoolonderwijs meer te integreren en logisch met elkaar te verbinden.

Op de Rudolf Steiner werkt een ervaren team. De school en de klaslokalen zien er mooi uit met onder andere prachtige tekeningen van zowel leraren als kinderen. Lessen worden goed voorbereid. Er is rust in de klassen en over het algemeen doen de kinderen goed mee. Er is een start gemaakt met het verbeteren van het klassenmanagement om beter te kunnen differentiëren met behulp van groepsplannen en het stellen van doelen. Dit staat nog in de kinderschoenen en heeft in de klassen de praktische waarde nog niet bewezen. Bovendien slagen nog niet alle leraren er in om de (toets)resultaten dusdanig diepgaand te analyseren dat er ook doelen en conclusies aan worden verbonden. Daarentegen valt in positieve zin op dat er met kinderen inhoudelijk over de werkwijze en ook over toetsresultaten wordt gesproken. Hierdoor hebben leraren en de intern begeleider een goed beeld van de ondersteuningsbehoefte en hoe ze daar op in kunnen spelen.

Kortom er is veel in ontwikkeling op de Rudolf Steinerschool en de uitdaging is om een goede verbinding te maken tussen alle plannen en een effectieve werkwijze in de klas.

In lijn met de ambities van de school kunnen leerlingen meer verantwoordelijk gemaakt worden voor hun eigen leerproces en kunnen de leraren het samenwerken van leerlingen verder versterken.

Op de Rudolf Steinerschool zijn voor de leerlingen die dat nodig hebben ontwikkelingsperspectieven opgesteld. Deze plannen worden geëvalueerd en zonodig bijgesteld. Er zijn contacten met (externe) deskundigen. Toch ervaart de school de samenwerking met het samenwerkingsverband als moeizaam. Indien nodig krijgt de school ondersteuning maar dit is zeer beperkt en extra hulp en ondersteuning moet worden bekostigd uit een vast budget wat de

school van het samenwerkingsverband ontvangt. Hierover hoeft de school geen verantwoording af te leggen.

Schoolklimaat en veiligheid		1	2	3	4
3.1	Schoolklimaat				•
3.2	Veiligheid				•

Op Rudolf Steiner is een stimulerend en ambitieus pedagogisch klimaat. De persoonlijke ontwikkeling en het leren gaan hand in hand en hier is veel aandacht voor. Over het algemeen is sprake van een positieve en respectvolle benadering van kinderen en er is rust in de school. Leraren hebben oog voor kinderen en hier wordt veel in geïnvesteerd. Kinderen zijn over het algemeen respectvol naar elkaar en kennen de regels. Belangrijk is dat deze werkwijze wordt vastgehouden en geborgd en wellicht kan de betrokkenheid van de kinderen hier nog verder in meegenomen worden.

De Rudolf Steiner is een veilige school. Dit blijkt uit de evaluaties die de school heeft uitgevoerd en de gesprekken die de inspectie heeft gevoerd met ouders en leerlingen. Er is een veiligheidsplan waarin onder ander diverse protocollen zoals het pestprotocol, regels, de incidentenregistratie en de vertrouwenspersoon in zijn opgenomen. Zo nodig wordt er adequaat gereageerd.

Kwaliteitszorg en ambitie		1	2	3	4
4.1	Evaluatie en verbetering			•	
4.2	Kwaliteitscultuur			•	
4.3	Verantwoording en dialoog			•	

Op Rudolf Steiner werkt het team samen met een deskundige onderwijskundige directie. Het team en de directie hebben een visie. Een visie die steviger voor het voetlicht kan worden gebracht. Uitgangspunt is het gedachtengoed van Rudolf Steiner te verbinden met een eigentijds breed aanbod en oog te hebben voor de specifieke mogelijkheden en talenten van kinderen. Het team, de directie in samenwerking met ouders voelen zich daarvoor met elkaar verantwoordelijk. Er is breed draagvlak en de richting is duidelijk. Maar de school kan meer gebruik maken van de expertise, kennis en vaardigheden die binnen het team beschikbaar zijn.

De ambities, de plannen de concretisering daarvan, maar ook de borging is aanwezig. De school werkt al een aantal jaar met enquêtes en vragenlijsten voor leraren, leerlingen en ouders en gebruikt de uitkomsten daarvan in de verbeter activiteiten. Hiermee is een deel en daarmee een begin gemaakt met een

systematische, objectieve zelfevaluatie van het gehele onderwijsleerproces. Dit is om te verantwoorden en te waarborgen dat de kwaliteit van het ingezette beleid verzekerd blijft en de doelen op lange termijn gehaald worden.

2.2 Oordelen over naleving

Er is een tekortkoming geconstateerd in de naleving van wettelijke voorschriften die zijn gecontroleerd.

De inspectie heeft, na de invoering van de wet passend onderwijs, ook gekeken of de school voldoet aan de aangepaste wettelijke voorschriften over de schoolgids, het schoolplan en het ontwikkelingsperspectief. Daarbij constateren wij dat de school hieraan niet voldoet in de schoolgids (WPO artikel 13).

3 REACTIE VAN HET BESTUUR

Dit rapport beschrijft de oordelen van de inspectie over de kwaliteit van het onderwijs op de Rudolf Steinerschool.

Daarnaast heeft de inspectie de school en het bestuur gevraagd haar eigen kwaliteit te beoordelen en dat samen met de oordelen van de inspectie te vertalen naar de ontwikkelingsrichting van de school.

Hieronder geeft het bestuur haar reactie:

De school kan zich in grote lijnen vinden in de bevindingen van de onderwijsinspectie. Het rapport maakt duidelijk dat de inspectie oog heeft voor de specifieke kwaliteiten van het vrijeschoolonderwijs. In dié zin voelen wij ons gezien en gewaardeerd. Wij zijn blij dat de pilot meer dan voorheen gericht is op een dialoog over onderwijskwaliteit.

In het rapport draagt de inspectie 'kansen' aan, waarin de school zich nog verder kan verbeteren of profileren. Een aantal daarvan staan al vermeld in het nieuwe schoolplan voor de komende vier jaar. Met name het verder bekwamen in gedifferentieerd lesgeven en het zoeken naar meer mogelijkheden in het leerstofaanbod voor de meer begaafde leerlingen, worden door ons van harte onderschreven. Ook de aanbeveling de leerlingen meer verantwoordelijkheid geven voor hun eigen leerproces, spreekt ons aan. De eerste stap is daarin al gezet met het project 'anders evalueren', waar in Ithaka-verband, aanzetten voor gegeven zijn.

De zinsnede uit het rapport "Het is dan ook belangrijk dat de school voortdurend het gedachtengoed van het vrijeschoolonderwijs als stip op de horizon blijft zien", spreekt ons uiteraard erg aan en zal ten alle tijde de leidraad van ons pedagogisch handelen bepalen.

4 OPZET VAN HET ONDERZOEK

Volgens de wet moeten alle scholen eens in de vier jaar door de inspectie worden bezocht. Vanaf januari 2015 krijgen alle scholen die daarvoor in aanmerking komen, een onderzoek met het nieuwe conceptwaarderingkader. Zo ook Rudolf Steinerschool.

Op 26 mei 2015 hebben de volgende onderzoeksactiviteiten plaatsgevonden:

- een documentenanalyse;
- gesprekken met verschillende groepen belanghebbenden: leerlingen, ouders, leraren, intern begeleider en directie;
- observaties van de onderwijspraktijk in een aantal klassen. Deze observaties hebben wij samen met observanten van de school uitgevoerd.

Op 26 mei 2015, aan het eind van de onderzoeksdag hebben we een feedbackgesprek gevoerd met het bestuur, de schoolleiding, de intern begeleiders en enkele leraren van de school. In dit gesprek zijn de bevindingen en oordelen van de inspectie besproken en heeft de school aangegeven wat zij gaat doen met deze bevindingen.

Voor meer informatie over het nieuwe toezicht en de opzet van de vernieuwde kwaliteitsonderzoeken, zie bijlage 2 en de website van de inspectie www.onderwijsinspectie.nl.

BIJLAGE 1 STANDAARDEN EN PORTRETTE

KWALITEITSGEBIED 1: ONDERWIJSRESULTATEN

STANDAARD 1.1: COGNITIEVE EINDRESULTATEN

De leerlingen behalen cognitieve eindresultaten die gezien kenmerken en beginniveau van de leerlingen ten minste in overeenstemming zijn met de gestelde norm.

De leerlingen behalen eindresultaten die ten minste in overeenstemming zijn met de gestelde (minimum)norm. De doelen voor cognitieve leerresultaten die de school stelt, passen bij de kenmerken van haar leerlingen en de maatschappelijke verwachtingen. De school laat zien dat de doelen gerealiseerd worden. Daarbij beperkt de school zich niet tot Nederlandse taal en rekenen.

KWALITEITSGEBIED 2: ONDERWIJSPROCES

STANDAARD 2.1: AANBOD

Het aanbod bereidt de leerlingen voor op vervolgonderwijs en samenleving.

De leraren bieden een breed, eigentijds en op de kerndoelen gebaseerd aanbod. Binnen de kaders van de wet maken zij keuzes in het aanbod, waardoor zij deze afstemmen op de onderwijsbehoeften die kenmerkend zijn voor de leerlingenpopulatie. De school heeft bovendien een aanbod voor de referentieniveaus taal en rekenen dat past bij het niveau van alle leerlingen. De leraren hanteren leermiddelen die afgestemd zijn op de ontwikkelingsfase van de leerlingen. Het aanbod sluit aan op het niveau van de leerlingen bij binnenkomst van de school en bereidt hen voor op het aanbod bij de start van het vervolgonderwijs. Daar tussenin verdelen de leraren de leerinhouden evenwichtig en in samenhang over de leerjaren heen. Het aanbod draagt bij aan de basiswaarden van de democratische rechtsstaat.

STANDAARD 2.2: ZICHT OP ONTWIKKELING

De leraren volgen en analyseren de ontwikkeling van alle leerlingen met als doel het onderwijs voor hen vorm te geven.

De leraren verzamelen voortdurend systematische informatie over de ontwikkeling van hun leerlingen. Zij gaan regelmatig na in welke mate de leerlingen profiteren van het geboden onderwijs en hoe de ontwikkeling van leerlingen verloopt ten opzichte van henzelf en van leeftijdgenoten. Wanneer leerlingen niet genoeg lijken te profiteren gaat de school na waar de

ontwikkeling stagneert en wat mogelijke verklaringen hiervoor zijn. De leraren gebruiken al deze informatie vervolgens om het onderwijs af te stemmen op de onderwijsbehoeften van zowel groepen leerlingen als individuele leerlingen. Ze gebruiken daarbij een cyclische aanpak.

STANDAARD 2.3: DIDACTISCH HANDELEN

Het didactisch handelen van de leraren stelt de leerlingen in staat tot leren en ontwikkeling.

De leraren plannen en structureren hun handelen met behulp van de informatie die zij over de leerlingen hebben en stimuleren een brede ontwikkeling. Het team handelt op basis van een samenhangend en consistent pedagogisch-didactisch concept.

De leraren zorgen voor effectieve instructies: aansprekend, doelmatig en interactief. Ze geven blijk van hoge verwachtingen en reageren positief op de inbreng van leerlingen waardoor deze zich ondersteund en uitgedaagd voelen. Bij de instructies en opdrachten gebruiken de leraren passende vakdidactische principes en werkvormen. Ook zorgen zij ervoor dat het niveau van hun lessen past bij het beoogde eindniveau. Zij stemmen de instructies en opdrachten af op de behoeften van groepen en individuele leerlingen, zodat alle leerlingen actief, gemotiveerd en betrokken zijn en de voor hen beschikbare tijd effectief besteden. Tijdens de (leer)activiteiten gaan de leraren na of de leerlingen de leerstof en de opdrachten begrijpen. Daarbij geven de leraren de leerlingen directe en individuele feedback op hun werken en leren.

STANDAARD 2.4: ONDERSTEUNING

Leerlingen die dat nodig hebben ontvangen extra aanbod, en ondersteuning.

De school heeft voor leerlingen met bijzondere ondersteuningsbehoeften interventies gepland. Deze interventies zijn gericht op het (ontwikkelings)perspectief van de leerling. Voor de leerlingen die structureel een onderwijsaanbod krijgen op een ander niveau dan de leeftijdsgroep of extra bekostigd worden vanuit het samenwerkingsverband, stelt de school een (ontwikkelings)perspectief op. De school evalueert regelmatig of de extra ondersteuning het gewenste effect heeft en stelt de interventies zo nodig bij.

KWALITEITSGEBIED 3: SCHOOLKLIMAAT EN VEILIGHEID

STANDAARD 3.1: SCHOOLKLIMAAT

De school kent een ambitieus en stimulerend klimaat.

De schoolleiding en de leraren creëren een stimulerend en ambitieus pedagogisch klimaat. Er zijn duidelijke regels en een voorspelbaar en betrouwbaar positief klimaat waarin afspraken nagekomen worden. Schoolleiding en leraren kennen een focus op persoonlijke ontwikkeling en leren, waarin alle leerlingen gezien worden en zich betrokken voelen bij de schoolgemeenschap. Het schoolklimaat is ondersteunend voor de cognitieve en sociale ontwikkeling.

STANDAARD 3.2: VEILIGHEID

Schoolleiding en leraren waarborgen een veilige, respectvolle en betrokken omgeving voor leerlingen en leraren.

Schoolleiding en leraren waarborgen de veiligheid van de school en zijn omgeving voor alle leerlingen en het personeel. Leerlingen, leraren, schoolleiding en overig personeel gaan respectvol en betrokken met elkaar om. De leraren leren leerlingen sociale vaardigheden aan en tonen voorbeeldgedrag. Schoolleiding en leraren voorkomen pesten, agressie en geweld in elke vorm en treden zo nodig snel en adequaat op. De school heeft daarvoor een veiligheidsbeleid gericht op het voorkomen, registreren, afhandelen en evalueren van incidenten. Het beleid voorziet ook in een regelmatige meting van de veiligheidsbeleving van de leerlingen, en het personeel. De school heeft een vertrouwenspersoon. Alle betrokkenen kennen dit beleid.

KWALITEITSGEBIED 4: KWALITEITZORG EN AMBITIE

STANDAARD 4.1: EVALUATIE EN VERBETERING

De school heeft vanuit haar maatschappelijke opdracht ambities en doelen geformuleerd, evalueert regelmatig de realisatie en verbetert op basis daarvan systematisch haar onderwijs.

De school weet, rekening houdend met haar maatschappelijke opdracht en kenmerken van de leerlingenpopulatie, waarin zij zich wil onderscheiden, c.q. profileren, en heeft daaruit toetsbare doelen afgeleid voor de korte en middellange termijn. De kwaliteitszorg heeft in elk geval betrekking op de resultaten, het onderwijsproces waaronder het aanbod, het schoolklimaat en de veiligheid. De schoolleiding en de leraren beoordelen systematisch maatregelen en instrumenten om te waarborgen dat het personeel zijn bekwaamheid heeft en onderhoudt. De school betreft onafhankelijke deskundigen en belanghebbenden bij deze beoordeling en analyseert de relatie van de resultaten met de financiële voorzieningen en wettelijke vereisten. De evaluaties leiden tot toegankelijke

managementinformatie. Waar nodig voert de school planmatig verbeteringen door die voldoende ambitieus zijn en aansluiten bij de evaluaties.

STANDAARD 4.2: KWALITEITSCULTUUR

De school kent een professionele kwaliteitscultuur en functioneert transparant en integer.

Het beleid van de school om haar visie op de onderwijskwaliteit en ambities te realiseren is breed gedragen. Er is een grote bereidheid om gezamenlijk het onderwijs te verbeteren. Het bestuur en de schoolleiding vertonen onderwijskundig leiderschap en kwaliteitsbewustzijn. Er wordt gehandeld vanuit een duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling.

De schoolleiding en de leraren werken gezamenlijk aan een voortdurende verbetering van hun professionaliteit. Leraren en andere betrokkenen bij de school werken resultaatgericht, zijn aanspreekbaar op gemaakte afspraken en zijn zich bewust van de effecten van hun handelen op de onderwijskwaliteit en op de ontwikkeling van de leerlingen. De school werkt vanuit een transparante en integere cultuur waarin sprake is van zichtbaar zorgvuldig handelen.

STANDAARD 4.3: VERANTWOORDING EN DIALOOG

De school legt toegankelijk en betrouwbaar verantwoording af over ambities, doelen en resultaten en voert daarover actief een dialoog met haar omgeving.

De school betreft interne en externe belanghebbenden bij de ontwikkeling van haar beleid, bespreekt regelmatig haar ambities en welke resultaten ze behaalt. Ze vraagt van deze belanghebbenden een actieve bijdrage in het realiseren van haar ambities en doelen en spreekt hen daarop aan. Daarnaast staat de school open voor wensen en voorstellen van interne en externe belanghebbenden en verwerkt deze. De school verantwoordt zich over de resultaten op een voor de belanghebbenden toegankelijke en heldere wijze.

BIJLAGE 2 ACHTERGRONDINFORMATIE

Onderwijsinspectie vernieuwt het toezicht

De Inspectie van het Onderwijs vernieuwt de komende jaren het onderwijstoezicht: meer maatwerk, meer ruimte voor voldoende presterende scholen, en sterker gericht op verdere ontwikkeling van de kwaliteit van het onderwijs. Scholen, besturen en leraren hebben - en nemen - zelf de verantwoordelijkheid om op hun eigen wijze het onderwijs te bieden dat het beste uit leerlingen en studenten haalt. Met het vernieuwde toezicht wil de inspectie nog sterker die eigen verantwoordelijkheid stimuleren. In het schooljaar 2014-2015 doet de inspectie met pilots ervaring op met het vernieuwde toezicht. De onderwijsinspectie nodigt u met nadruk uit uw mening, ervaringen en inzichten rond de vernieuwing met ons te blijven delen.

- **Basiskwaliteit is in orde, geheel moet beter** - De afgelopen decennia hebben we veel energie gestoken in het opsporen van minder presterende scholen en opleidingen en het samen met hen ervoor zorgen dat ze weer verbeterden. Dit heeft zijn vruchten afgeworpen: het aantal scholen dat zwak of zeer zwak is, is flink afgenomen. De basiskwaliteit is dus steeds vaker in orde. Maar tegelijk zien we dat het Nederlandse onderwijs over het geheel beter kan en moet. Met vernieuwd toezicht wil de onderwijsinspectie daar aan bijdragen.
- **Proces: samen de vernieuwing ontwikkelen** - Op weg naar vernieuwd toezicht gaan we niet alleen op pad. Het is een open proces van gezamenlijk ontwerpen met scholen en besturen, bestuurlijke partners, OCW, de politiek. Zo hebben we het afgelopen jaar in iedere sector raadplegingen georganiseerd over de hoofdlijnen van onze nieuwe koers en daar veel feedback op gekregen.
- **Instellingen eigen verantwoordelijkheid, de inspectie stimuleert** - Besturen, schoolleiders en niet in de laatste plaats de leraren dragen - en nemen - verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het onderwijs. En voor de eigen manier waarop zij het onderwijs invullen om het beste uit leerlingen en studenten te halen. De inspectie stimuleert de instellingen in het nemen van die eigen verantwoordelijkheid en we sluiten daar in ons toezicht bij aan.
- **Verdere kwaliteitsverbetering** - De kern van het nieuwe toezicht is dat we ook scholen en besturen boven de ondergrens gaan stimuleren tot verdere kwaliteitsverbetering voor hun leerlingen en studenten. We ondersteunen daarvoor de scholen en hun besturen in hun ambities en verbetervermogen. Scholen kunnen daarom straks het oordeel 'voldoende'

of 'goed' krijgen. De inspectie houdt overigens onverminderd aandacht voor risico's.

- **Totaalbeeld** - We geven een oordeel op basis van het totaalbeeld, een oordeel dat rekening houdt met het specifieke karakter van elke school en dat ondersteund wordt met toetsbare gegevens.
- **Aansluiten bij kwaliteitszorg besturen en scholen** - Besturen en schoolleiders nemen steeds meer verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van hun scholen en opleidingen. Met alle besturen gaat de Inspectie van het Onderwijs regelmatig de kwaliteit van de scholen en de kwaliteitszorg van het bestuur bespreken, mede aan de hand van de informatie van de school of het bestuur zelf. We zoeken de dialoog met deze besturen, schoolleiders en leraren over wat hen beweegt, hoe ze er voor staan en waar ontwikkelingskansen liggen.
- **Leraar centraal** - Cruciaal in het toezicht is de aandacht voor de centrale positie van de leraar en de professionalisering. Met het toezicht willen we schoolleiders en besturen stimuleren om de leraar optimaal in staat te stellen zich te ontwikkelen. Leraren zijn met elkaar immers doorslaggevend voor de kwaliteit van het onderwijs en voor de verdere verbetering daarvan. Leraren moeten zich (weer) eigenaar voelen van het onderwijs dat in hun school geboden wordt en de inspectie wil dit graag stimuleren.
- **Medio 2015 eerste evaluaties** - We benutten 2015 om in pilots zaken uit te testen, om zicht te krijgen op eerste effecten van onze vernieuwingen, om zaken bij te stellen, en uiteindelijk ook om te zien waar we het mis hadden. Rond de zomer van 2015 evalueren we de eerste uitkomsten van de pilots en gesprekken en bepalen dan het verdere traject.